

Het door Welter overgebrachte Duitse dreigement had op Gerbrandy geen effect; waar was het einde als men voor Duitse chantage bezweek? Maar hij had Welters brief uit Lissabon nauwkeurig gelezen: 'ik moet mij voorbehouden', had Welter geschreven, 'na overleg met de GG aanstonds de nodige beslissingen te nemen.' Niets daarvan! Op 9 april zond Gerbrandy aan van Starckenborgh een voor Welter bestemd telegram: 'In interneringskwestie bedoeld [in] uw particuliere brief uit Lissabon is koningin en regering gekend en te kennen zodat generlei beslissing door u ware te nemen stop ik wacht dus uw voorstellen af.'¹

Inderdaad, er kwam een voorstel uit Batavia waaruit bleek dat van

naar Lissabon en werden vandaar naar Nederland gestuurd. In de zomer van '41, toen Nederlands-Indië met machtiging van de Londense regering op militair gebied geheime besprekingen was gaan voeren met Engeland, Australië en de Verenigde Staten, schreef Peekema in een brief aan zijn vrouw dat er binnen het Nederlandse kabinet een ernstig meningsverschil heerste: de meeste ministers waren voorstanders van samenwerking tegen Japan met het Britse Rijk en de Verenigde Staten, maar Peekema zelf en, zo schreef hij, eigenlijk ook Welter waren van opinie dat Indië een strikte neutraliteit in acht moest nemen; zou Japan ooit Indië bezetten, dan zou na hun verdrijving de band tussen Nederland en Indië definitief verbroken worden, d.w.z. dat Amerikanen en Britten Indië niet aan Nederland zouden teruggeven.

Dora Peekema liet deze brief aan Hamer lezen. Hamer besprak hem met Jongejan en op diens advies reisde Hamer naar Berlijn teneinde, zo schreef hij na de oorlog, 'de hoogste Duitse regeringskringen' te wijzen op de verdeeldheid in het Nederlandse kabinet en er bij hen op aan te dringen 'druk op de Japanse regering uit te oefenen, opdat deze de neutraliteit van Indië zou handhaven.' Via Himmlers lijfarts Felix Kersten drong Hamer tot de ambtenaar van het *Auswärtige Amt* door die minister Ribbentrop in het *Führerhauptquartier* vertegenwoordigde, en van die ambtenaar kreeg hij na enige tijd te horen dat deze 'uit de mond van Hitler' vernomen had dat de toekomst van Indië veilig was, 'zolang dat gebiedsdeel zich van daden van aggressie onthoudt.' (brief, 14 okt. 1959, van P. M. C. J. Hamer aan W. G. F. Jongejan, Doc I-628, a-12)

Zoals wij al in deel 5 vermeldden, liet Dora Peekema zich in de zomer van '42 door de *Abwehr* als spionage-agente naar Madrid zenden. In Lissabon, waarheen zij zich vervolgens begaf, vroeg zij een visum voor Engeland aan. De Engelsen wilden haar dat visum geven, met de bedoeling haar (zij wisten welke rol zij speelde), zodra zij in Engeland was, te arresteren, maar de Nederlandse regering verzette zich tegen dat visum: zij had na de deining welke begin '41 door de Geers terugkeer naar bezet gebied gewekt was, geen behoefte aan een nieuw schandaal.

¹ *Eng.*, dl. II b, p. 317.